

## Resumé v českém jazyce

Tato rigorózní práce se věnuje stále velmi aktuálnímu tématu trestní odpovědnosti a sankcionování mladistvých v České republice a její snahou je čtenáři komplexně přiblížit tuto problematiku s odkazem na mnoho dalších zdrojů, ze kterých se dají ještě blíže studovat jednotlivé aspekty tohoto oboru, který se stále vyvíjí dle nejnovějších poznatků nejen právní vědy a statistiky, ale i dle vědeckých zjištění z mnoho jiných neprávních oborů, převážně z psychologie a sociologie.

Úvodem je rozebrán historický vývoj jednotlivých modelů posuzování trestní odpovědnosti a sankcionování mladistvých, který z velké části koresponduje s vývojem trestního práva ve Velké Británii a v USA. Rozebrány jsou historické důvody pro změny modelů, jejich výhody a nevýhody a v neposlední řadě jejich případné uplatnění v České republice. Dále je věnována velká pozornost historickému vývoji trestního práva nad mladistvými v Českých zemích a to od nejstarších dob až do současnosti, kdy byl v roce 2004 přijat nový a stále účinný zákon o soudnictví nad mládeží pod číslem 218/2003 Sb. V tomto historickém rozboru byla velká pozornost věnována hlavně zákonu z roku 1931, na který dnešní úprava navazuje a který byl do jisté míry jejím vzorem.

V další kapitole jsou rozebrány mezinárodní prameny, které tuto problematiku ovlivňují. Z mezinárodních dokumentů byla největší pozornost věnována dokumentům OSN a dokumentům Rady Evropy, kdy byla hodnocena i míra plnění závazků plynoucích z těchto dokumentů Českou republikou.

Velká pozornost je věnována i kapitole pojednávající o základních zásadách trestní odpovědnosti a sankcionování mladistvých, neboť tyto zásady jsou velmi důležité pro výklad všech ostatních právních ustanovení a jsou stále platné i přes časté novelizace zákonů, kdy legislativní činnost z těchto zásad vychází. Poté se již práce zabývá platnou a účinnou úpravou trestní odpovědnosti mladistvého, jak je zakotvena v zákoně o soudnictví nad mládeží. Detailně je rozebrán pojem absolutní a relativní trestní odpovědnosti a poté také problematika stanovení minimálního věku, od kterého se stává mladistvý trestně odpovědným. V této kapitole jsou také rozebrány a vysvětleny všechny znaky provinění a také okolnosti způsobující zánik trestnosti u mladistvého. To vše je podpořeno alespoň krátkým úvodem do psychologických jevů doprovázejících vývoj dítěte a dospívání včetně

nejčastějších problémů doprovázející toto období a jejich možného vlivu na páchaní trestné činnosti a pravděpodobnosti možné nápravy pachatele v jednotlivých případech.

Další obsáhlá kapitola pojednává o jednotlivých sankcích, které mohou být mladistvému soudem uloženy za spáchání přečinu. Jsou rozebrány jejich klady, zápory, historický vývoj a jejich vliv na osobu mladistvého pachatele. Postupně je pozornost věnována možnosti upuštění od uložení trestního opatření, podmíněnému upuštění od uložení trestního opatření, výchovným, ochranným a trestním opatřením a roli povinnosti nahradit náklady řízení a náklady ustanoveného obhájce jako určitěmu druhu nepřímého trestu.

V neposlední řadě se práce ve svých posledních částech věnuje základním odlišnostem v trestním řízení u mladistvých oproti klasickému trestnímu řízení a zvláštním způsobům řízení, jako jsou podmíněné zastavení trestního řízení, narovnání a odstoupení od trestního stíhání

Na závěr je pár řádků věnováno zamyšlení de lege ferenda o momentálním stavu trestního soudnictví nad mládeží v České republice a o možných změnách, které by byly v této oblasti prospěšné a účelné.

Práce ve svém závěru obsahuje i přílohy a to mezinárodní srovnání minimální věkové hranice trestní odpovědnosti v jednotlivých státech světa a přehledné tabulky jednotlivých modelů soudnictví pro mládež se srovnáním hlavních znaků jednotlivých modelů pro lepší přehlednost.